

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

aut fortunæ extulit, rursus de statu honorifico derurbare, & cum dedecore sic vt omnibus sit ludibrio, deiicere potest. Quamobrem quisq; secū diligenter animo perpendat, quid fuerit, sit, aut fieri possit: semper memor, quàm varia volubilisq; fortunæ rota, huiusq; vniuersæ humanæ vitæ fluctuosa existat commutatio, se erga omnes benignum, affabilem & tractabilem exhibeat. Vnde non illepide Poëta hortatur:

*Fortunam reuerenter habe, quicumq; repente
Dives ab exili progrediere loco.*

IX.

Licet quidem & fas est, vt proximus quisque sibi ipse sit, eaq; potissimum quæ ad suū faciunt commodum, requirat: tamen semper æquitatem & excellentissimam ante oculos habeat iustitiæ virtutem. Salomone enim nostro teste:

*Parua viri dominū metuētis iugera præstant
His, sunt iniusta qua bona parta manu.*

Is igitur qui honorem, fauorem populi, splendorem, immortalesq; consequi laborat gratias: his duobus potissimum iustitiæ innitatur fundamentis. Quorum primum est, vt ne cui noceatur, deinde vt cōmuni vtilitati magis, quam priuatæ inseruiatur.

*Duo iustitiæ
fundamenta.*

CAPVT XIII.

ARGVMENTVM.

*Exprobrat hic Vulpes ipsi benefacta leoni,
Inuidiamq; lupo comparat inde grauem.*

Hoc

Hocopus & labor est mendacia fingere. Janis
Hostibus ut noceas, subueniasq; tibi.

Rex in superbarum
Profuturo talia:
Ut fas tuam vulpecula
Percepimus sententiam.
Verum quod ad praconium
Tui parentis attinet,
Id ante non audieram,
Eiusq; de virtutibus
Nihil recordor amplius.
Quin fors an ante seculum,
Qua tu renarras plurima,
Hac contigisse credimus.
Sed de tui vilissima
Opinione nominis,
Et fraude detestabili
Nimis recordor plurima.
Et constat omni seculo
Meaq; vitæ tempore
Vulpecularum plurimas
Fuisse semper machinas,
Nec quempiam mortalium
De dignitate Reinikes
Vel mentionem candidam
Fecisse, vel praconio
Hanc extulisse nobili.
At forte vulgi mobilis
Si fallimur mendacio,
Innoxiusq; pessimis
Iniurijs offenderis
Id iure detestabilem

Rex de pa-
rente Rei-
nikes nihil
recordari
potest.

Rex de i-
psius Reini-
kes mali-
tia innata-
que nequi-
tia sibi plu-
rimum cõ-
stare affir-
mat.

Rex dicit
Reinikẽ à
nullomor-
taliũ lau-
dari.

Certe

Cerietibi molestiam,
Et mentis aegritudinem
Afflictioris adferat.

Hac audiens Sulpecula
Paulò dolebat acrimus:

Reinike di
gnitatē no
minis sui
defendit.

At dignitatem nominis
Tuetur ore taliter:
Atque, formidabilis
Rex, miror hoc licentius
De me quis ausit spargere.
Nullaq; me quod dixeris
Vita diebus omnibus,
Fuisse laude prae ditum.

Num tempus illud excidit?
Nec amplius recogitas
In te locatam gratiam,
Munusque, nunquid immemor
Benignitatis es meae?

Reinike
facta sua in
regem ex-
plicat.

Scis ante menses quindecim
(Sed absit exprobratio)
Cum fortis Isengrinus
Mecum colono diuiti
Suem dolis exceperat.
In pascuis improvidi
Deinde quam maestanimus.
Ut vestra forte dignitas
(Recordor) interuenerit,
Grauique de ieiunio,
Laboribusq; conquerens,
Pro maxima pecunia
Frustrum rogavit filius,
Avarus Isengrinus,

Non illa, dicit, vendimus
 Multo laboris improbi
 Sudore que parauimus,
 Huiusmodiq; plurima
 Is obstrepebat murmurans:

Tunc ipse lenioribus
 Verbis lupum demulceo,
 Et flagitans humillimè
 Vxore cum dulcissima
 Terreddo voti compotem.

Et diligenter sciscitor
 Quis partiat feracula:
 Iubetur Isengrinus.

Is sed triumphans gaudio
 Suoq; more diuidens,
 Tibi, tuæq; tertiam
 Dat portionem coniugi,
 Aures suillas & secur
 Mihi relinquit, cetera
 Sibi re seruat omnia.

At cum tuas absumperas,
 Rex magne, portuunculas,
 Illis nec indignissimam
 Adhuc famem sedaueras:
 Nunquam lupus voracior
 Volebat hoc aduertere:
 Sed vt proteruus belluo
 Is deuorabat omnia:

Quapropter ipsum calcibus,
 Pugnisq; penè pessimis,
 Et conscidisses vnguibus,
 Ni clanculum se subtrahens,

Inuidiã re-
 gisq; odiũ
 Isengrino
 conflat Rei-
 nike.

Isengrinij
 in distribu-
 endis fer-
 aculis ini-
 guitas.

Lupi vora-
 cissimi no-
 tatur aua-
 ritia.

Ifengrini-
us à rege
mulctatur.

Boniq; pugnam consulens,
In montium confinia
Fugam dedisset vtilem.
Quem tu vocabas denuò,
Et edocebas, qualibus
Deberet vti moribus:
Si regis in conuiuio,
Vel assideret principis.
Post imperabat regia
Nobis duobus dignitas,
Ex rure plura fercula
Vt promeremus proximo.

Reinikes
obediētia.

Statimq; iussis moriger
Obediebam sedulo.
Ibamus ergo rustici
Ad diuitis præsepia:
Vitulumq; sobis attuli
Primis minacem cornibus.
Tunc euehebas laudibus,
Et prædicabas Reiniken:

Reinike o-
lim regi
charissi-
mus.

Eratq; solus Reinike
S. itelles acceptissimus.
Tunc imperabas Reinike
Partire tu charissime,
Reinike ar-
tificiosè & fortuna quicquid obtulit,
iuste parti-
tur fercula Partem tibi mox alteram
Impartiebar integram,
Tu a secundam coniuge
Hinc obtuli, superflua,
Ut sunt lien, cor & iecur,
Tuis reliqui filijs:
Fibras, caputq; spumiger

Forabat

Vorabat Isengrinus:
 Pedes mihi vilissimos
 Velut tenebam seruuulus.
 Iam tu rogabas protinus,
 Quis me magister optimis
 His imbuisset artibus,
 Quod separarem singulas
 Belleq; partes scinderem.
 Id plaga me, respondeo,
 Docebat Isengrinus.
 Rex magne nunc considera
 Benignitatem Reinikes
 Meamq; gratitudinem.
 Nam quicquid aut parauimus
 Aut indies laboribus
 Adhuc parere possumus:
 Vobis lubenter offeram.
 Sed metamen licentius
 Laudare nolo, proprium
 Cum sordeat preconium.
 Perpende Vulpis scilicet
 Partitionem Reinikes,
 Lupiq; portunculas.
 Et illico videbitur,
 Quisnam vocandus integer,
 Tibiq; sit fidelior.
 Sed laudis ad fastigium
 Euectus Isengrinus,
 Praefectus est in omnibus,
 Nihil tamen regalibus
 Inseruit ipse commodis,
 Sed helluatur improbe

Reinike
 suam regi
 promittit
 operam,

Reinike se
 ipsum lau-
 dare non
 vult.

S E

abat

Isengrinij
flagitia re-
censet Rei-
nike.

Et impudenter omnia
Perdit, profundit, decoquit,
Et quicquid aut deliberat,
Aut cum Brunone conficit,
Id sicut ex oraculo,
Lapsum ve cedat a thero
Tuis probatur auribus.

Reinike
miserè ubi-
que conte-
mnitur.

Sed nullus audit simplicem
Orationem Reinikes,
Non Rex negabo maxime,
Quod multa de me perfids
Querantur aduersarij,
Sed ibo nunc audentius
Aduersa contra spicula:
Malisq; nolo cedere.

In arce si quis aulicos
Versatur inter nobiles,
Qui veritate prae ditus
Suas querelas firmiter
Probare norit testibus,
Aut copiam pecuniae,
Is corpus aut oppignoret,
Si & ana sit conquestio,
Mecum pacisci quod velit,
In vniuersa curia
Sed cernotalem neminem.

COMMENTARIA.

1.
Semel ma-
lus, semper
presumi-
tur malus.

Cum semel de aliquo sinistra increbuerit
fama, aut rumor improbus dissipatus fuerit,
illi propter speciem quandam probitatis aut
virtutis fucosam ymbra ne facile vnquam
credi.